

37
B53

ВІСНИК

МІЖНАРОДНОГО
ДОСЛІДНОГО
ЦЕНТРУ

“ЛЮДИНА: МОВА,
КУЛЬТУРА, ПІЗНАННЯ”

Том 23
(4'2009)

УДК 796.01.1

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ФУТБОЛУ ПІД ЧАС ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАНЯТЬ В ШКОЛІ

У роботі висвітлено такі питання: впровадження і використання елементів футболу під час фізкультурно-оздоровчих занять; держава в розвитку футболу серед школярів; освітленість вчителів фізичної культури з питань даної теми.

There are next items, touched upon in this paper: including and using of football elements during physical-training classes; the state role in school-children football development; physical-training teachers possession of the theme items information.

Відомо, що здоров'я дорослої людини формується з дитинства. На даний момент проблема здоров'я школярів в Україні є особливо актуальною. З метою укріплення здоров'я, підвищення інтересу до уроків фізичної культури в програму фізичного виховання загальноосвітніх шкіл було включено урок з використанням елементів футболу.

Мета дослідження: виявити розвиток використання елементів футболу у фізичному вихованні школярів.

Завдання дослідження:

- прослідити в останніх публікаціях висвітлення питання рухливих ігор, як складової фізичного виховання школярів;
- використання елементів футболу під час навчальних та фізкультурно-оздоровчих занять;
- державна політика в розвитку футболу для підростаючого покоління.

Програмою з фізичної культури загальноосвітніх шкіл передбачено вивчення таких спортивних ігор, як футбол, баскетбол, ручний м'яч, волейбол.

Гра здавна була невід'ємною частиною життя людини, використовувалася з метою виховання й фізичного розвитку підростаючого покоління. Час змінював гру, щось забувалося, щось виникало знову, але неможливо було відмовитися від гри, тому що потреба в ній не зникне ніколи. Змінюються умови гри, вводяться нові ігрові сюжети, що є віддзеркаленням свого часу, але незмінним залишається потяг до гри, особливо рухливої, де можна перевірити, показати й помножити свою сміливість, спритність, швидкість і силу.

Рухливі ігри — це такий вид фізичних вправ, що найбільш відновляє дитячому й підлітковому віку.

Особлива цінність рухливих ігор полягає в можливості одночасного впливу на моторну і психологічну сфери особистості школяра.

Ігри сприяють і моральному вихованню. Повага до суперника, почуття товариськості, чесність у спортивній боротьбі, прагнення до вдосконалення — усі ці якості можуть успішно формуватися під впливом рухливих ігор.

Практика роботи зі школярами підтверджує, що під час вивчення спортивних ігор не слід поспішати з двосторонньою грою. Треба частіше пропонувати учням ігрову форму виконання вправ із м'ячем, різні рухливі ігри. Поступово ускладнюючи ігри, учитель вносить у них елемент протиборства, таким чином привчаючи тих, хто займається. Подібні ігри не тільки закріплюють потрібну навичку, а й удосконалюють її в умовах, наближених до змагальних.

Володимир Рибалко зауважує, що: «Учитель фізкультури, який розуміє значення гри й застосовує її в роботі, повинен оволодіти методикою гри. Керувати колективом гравців, розв'язувати загальноосвітні завдання і здійснювати виховний вплив у процесі організації й проведення гри — не проста справа, що потребує підготовки й досвіду. Щоб вдало підібрати гру й провести її на хорошому рівні, важливо враховувати інтереси дітей, їхні фізичні можливості, особливості психічного розвитку» [5, с. 32].

Кожен учитель фізкультури повинен уміти виховувати через гру, він має так організувати клас, щоб дії кожного учасника гри давали йому змогу виявити особисті якості й разом із тим приносили успіх загальній справі.

У методиці навчання рухливих ігор треба керуватися принципами дидактики. Це виражається у свідомому сприйнятті ігор учнями, активній участі в них, у виявленні дитячої ініціативи й творчості. Послідовність застосування ігор на уроках фізкультури має бути попередньо спланованою, а процес навчання гри — виховного характеру.

Командні ігри — найефективніший засіб закріплення навичок, а також виховання колективу. У програмі з фізичної культури більшість ігор командного характеру. Однак слід враховувати, що грати цікаво, коли команди рівні за силами.

Як звертає увагу Леонід Гаврилюк: «Більше часу слід приділяти моментам, де найчастіше діти роблять помилки. Найсерйозніша помилка у переважній більшості гравців під час ведення м'яча полягає в тім, що вони весь час дивляться на м'яч. Отож, вони не бачать обставин, що їх оточують, і втрачають багато сприятливих моментів. Ось чому гравці, ведучи м'яч, повинні вміти одночасно дивитися і на м'яч, і на поле, щоб не втратити найменшої можливості в обставинах на полі, що постійно змінюються, передати м'яч або вдарити по воротах» [1, с. 28].

Для регулювання фізичного та емоційного навантаження на уроці можна використовувати такі прийоми:

- змінити тривалість і кількість повторів гри;
- збільшити чи зменшити розміри майданчика;
- ускладнити чи спростити правила гри;
- використати інвентар більшого чи меншого розміру, більшої чи меншої ваги;
- увести короткі перерви, позначити «будинки» для відпочинку дітей в іграх із безперервними діями тощо [5, с. 33].

Одне з найважливіших завдань вчителя — зуміти увійти в учнівський колектив, включитися у сферу ігрових дій. Іноді вчитель може безпосередньо включитися в гру з учнями (крім ігор із елементами змагань).

Вчителю необхідно виховувати в дітей звичку свідомо й точно виконувати правила гри. Це має велике організуюче й дисциплінуюче значення, сприяє вихованню почуття відповідальності за свої дії, розвитку почуття колективізму. Вчителю бажано виховувати в учнів уміння контролювати свої вчинки, бути витриманими, з повагою ставитися до товаришів.

Учитель має відчувати момент, коли найдоцільніше припинити гру, затягування її може призвести до втрати інтересу й надмірного стомлення учнів.

Під час підбиття підсумків важливо враховувати не тільки швидкість, а і якість виконання ігрових дій. Після гри треба відзначити тих, хто краще за всіх діяв на майданчику.

Основним змістом навчання футболу є засвоєння технічних елементів гри, найпростіших індивідуальних і групових тактичних дій, формування рухових навичок. Під час планування навчального матеріалу з футболу в середніх класах постають такі завдання.

1. Сприяти вихованню морально-вольових якостей: сили волі, витримки, самовладання, дисциплінованості, сміливості, впевненості у своїх силах, взаємовиручки, дружби і комунікабельності.
2. Навчити основних елементів техніки і тактики гри.
3. Сприяти розвитку швидкості, спритності, координації рухів, сили і витривалості.
4. Підготувати учнів до складання навчальних нормативів та оцінити рівень їх виконання [4, с. 20].

Навчальна робота з футболу в старших класах характеризується подальшим закріпленням техніко-тактичних дій та детальнішим удосконаленням рухів. Завданням фізичної підготовки на уроках з футболу в старших класах є насамперед удосконалення всебічної фізичної підготовки з переважним розвитком сили, швидкості, витривалості. У навчальній роботі зі старшокласниками широко використовують ігровий та змагальний методи, які створюють особливий емоційний стан, посилюють вплив вправ та активізують процес навчання [6, с. 5].

Всебічна фізична підготовка сприяє вдосконаленню як окремих органів і систем, так і організму в цілому. Вона поділяється на загальну і спеціальну. Загальна фізична підготовка передбачає насамперед розвиток основних якостей рухової діяльності юного футболіста, спеціальна — розвиток спеціальних фізичних якостей (координації рухів, швидкості рухової реакції, стрибучості тощо).

На сьогоднішній день є актуальними проведення змагань з футболу масштабів держави. Так, наприклад, у 2008 р. Всеукраїнське змагання на призи клубу «Шкіряний м'яч» відзначило свою одинадцяту річницю. Саме стільки часу сплинуло після старту турніру в 1998 р., коли вперше на старт змагань вийшли 120 команд, а вісім кращих з них у фіналі гостинно приймав Івано-Франківськ [3, с. 44].

З того часу «Шкіряний м'яч» набував усе більшої популярності. Наступні роки кількість команд-учасниць стрімко зростала: 13 тис. - 1999 р., 16 тис. - 2000 р. Останні кілька років їх близько 50 тис, починаючи зі шкільного рівня. Участь у змаганнях беруть гравці 11-13 років. Вісім кращих команд змагаються на полях навчально-тренувального центру імені Віктора Баннікова, а переможець представляє Україну на Всесвітній першості серед шкільних команд, яка проводиться у Франції під егідою ФІФА та патронатом Зінедіна Зідана. «Шкіряний м'яч» приносить свої плоди - на цей час за різні збірні України виступають гравці, які тут починали свій футбольний шлях. Більше як 50 футболістів виступають у змаганнях серед команд професіональних клубів.

Також, в нашій державі проводиться всеукраїнський конкурс на кращий інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу. На виконання Наказу Міністерства освіти і науки України від 06.04.2006 р. № 270 та Договору про взаємодію МОН України та Федерації футболу України щодо розвитку шкільного футболу в загальноосвітніх навчальних закладах України в 2005-2008 роках Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України спільно з Комітетом з фізичного виховання та спорту МОН України та Федерацією футболу України 10-14 грудня 2007 р. було проведено Всеукраїнський семінар зі шкільного футболу та фінал Всеукраїнського конкурсу на кращий інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу [2, с. 6].

Висновки:

Виявлено, що на сьогоднішній день достатньо уваги приділяється питанням використання елементів футболу, під час навчальних та фізкультурно-оздоровчих занять:

- розроблено широкий обсяг план-конспектів уроків, статей з цієї тематики;
- на державному рівні проводяться змагання з футболу серед школярів;

– проводиться всеукраїнський конкурс на кращий інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу, що стимулює вчителів фізичної культури до винаходу нестандартних ігор з використанням елементів футболу.

Список використаних джерел

1. Гаврилюк Л. Конспект-розробка уроку фізичної культури з елементами футболу у 8 класі //Фізичне виховання в школі. - 2008. - №4-5. - С. 28-31.
2. Ганчева В., Столітенко Є. V всеукраїнський конкурс на кращий інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу //Фізичне виховання в школі. - 2008. - №1. - С. 6-8.
3. Каденко О. «Шкіряний м'яч» в Україні – одинадцята річниця //Фізичне виховання в школі. - 2008. - №6. - С. 44-45.
4. Мунтян В., Столітенко Є. Урок з футболу в школі другого ступеня //Фізичне виховання в школі. - 1999. - №3. - С. 20-23.
5. Рибалко В. Організація та методика проведення рухливих ігор на уроках фізичної культури //Фізичне виховання в школі. - 2008. - №3. - С. 29-35.
6. Трошкін В., Столітенко Є. Урок з футболу в школі третього ступеня // Фізичне виховання в школі. - 1999. - №4. - С. 5-9.

І.І. КОВАЛЕНКО, В.Є. АНДРІАНОВ

(м. Кривий Ріг, Україна)

УДК 796.01

СТАН ТА РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В КРИВОМУ РОЗІ

Управління сім'ї, молоді та спорту Дніпропетровської обласної державної адміністрації, своїм наказом №88 від 13 травня 2009 року визначило переможцем м. Кривий Ріг у обласному огляд-конкурсі на кращу організацію фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи серед міст та районів Дніпропетровської області.

Management of family, to the young people and sport of Dnepropetrovsk regional state administration, by the order №88 from May, 13, 2009 defined a winner the Krivoy Rog in the regional competition of review on the best organization of athletic health and sporting work among town and region of the Dnepropetrovsk regional.

Керуючись Законом України "Про фізичну культуру і спорт", Державну програму розвитку фізичної культури і спорту на 2007-2011 роки, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України від 15.11.2006 № 1594, рішення Дніпропетровської обласної ради від 14 травня 2007 року №182-99/У "Про затвердження Цільової комплексної